

Katalóguscédula-sokszorozó kisgép az OMKDK könyvtári feldolgozó munkájában

Könyvtárunk már évek óta foglalkozik a könyvtári katalóguscédulák gépesített sokszorosításának problémájával és a kézierővel történő kisipari jellegű sokszorosítás helyett új utakat keres a katalóguscédulák gyors, korszerű előállítására. Indokolja ezt az a körülmény, hogy igen nagy számban sokszorosítunk katalóguscédulákat kiterjedt katalógushálózatunk számára, valamint egyéb tájékoztatási célokra. Az utóbbi években /1968-1972/ például a stencillel sokszorosított katalóguscédulák száma évi átlagban 165 000 db volt. Egyre inkább szükségessé vált tehát valamilyen nagy teljesítményű, lehetőleg automatizált sokszorosítógép felderítése és beszerzése.

A kérdés nem egyszerű, mivel a katalóguscédulák gyors előállítására korszerű célberendezésekkel a könyvtári gyakorlat nem igen bővelkedik. A hazai és külföldi nagykönyvtárak még napjainkban is a legkülönbözőbb eljárásokkal - stencil, ofszet, adréma, egyes helyeken xerox-technikával - készítik katalógusaikat. Amikor tudomásunkra jutott, hogy az ELTE Jogi Kar könyvtárában már 1969 óta működik egy automatizált katalóguscédula-sokszorozó kisgép, megtekintettük azt, és a kedvező tapasztalatok alapján javasoltuk megrendelését. Intézményünk be is szerezte a gépet, amely 1972 nyaratól a Könyvtári Igazgatóság Feldolgozó osztályán működik. Hasonló gondokkal küzdő szakkönyvtáraink számára az alábbiakban beszámolunk néhány tapasztalatunkról.

A MINI-GRAPH 120-as típusú automatikus vezérlésű, stencil-technikájú sokszorosítógép az amerikai WEBER cég gyártmánya: kifejezetten nemzetközi szabvány méretű katalóguscédulák előállítására szerkesztették. A gép forgódobos: teljesítménye percenként kb. 100 db katalóguscédula. A sokszorosító forgódobot a készülékben elhelyezett elektromotor hajtja. A sokszorosításhoz kb. 100 db kartont az etető tárolóba helyezünk és a kívánt példányszámot a számlálón beállítjuk, majd gombnyomásra a gép önműködően a forgódobon elhelyezett stencilszövegről megfelelő mennyiségű katalóguscédulát sokszorosít.

A gép súlya mindössze 7,3 kg, hosszúsága tálcával együtt 40,5 cm, szélessége 24 cm, magassága 19 cm, tehát kis helyen elfér. Kezelése egyszerű, nagy előnye, hogy a sokszorosítási munka tiszta körülmények között végezhető. A szükséges karbantartást /tisztítást, olajozást/ az Irodagéptechnikai Vállalat látja el. A MINI-GRAPH sokszorosítógéphez eredeti stencilsablonokat /ábra/, valamint az üzemeltetéséhez szükséges speciális festéket a gyártó cégtől szereztünk be.

Míg a cég által szállított stencilpapír a hazai viszonylatban használatos stencillap megfelelő méretre vágásával pótolható, az eredeti gyári festék hazaival nem helyettesíthető. A cég kartont is szállít, de mi devizatakarékossági okokból hazai kartonnal dolgozunk. Ez kezdetben problémát jelentett, mivel a sokszorosítógép precíziós szerkezeténél fogva csak meghatározott minőségű és pontos méretben elké-

FOR CATALOG CARDS - TYPE WITHIN DOTTED LINE -
START CODE HERE

13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Ernährungs-Umschau. E 6160
 Deutsche Gesellschaft für Ernährung.
 Frankfurt am Main. /NSZK/
 20.Jg. 1973-

FOR LABELS - TYPE WITHIN CORNER MARKS F.P.101

szített, élesre vágott katalóguskartonokkal működik. Hosszas kísérletezés után sikerült megtalálnunk a megfelelő minőségű famentes papírt, amelyből házilag vágással és lyukasztással a gép használatához alkalmas kartonokat készítünk.

A Feldolgozó osztályon működő MINI-GRAPH sokszorosítógépet már több intézet - a szegedi József Attila Tudományegyetem, a Magyar Állami Földtani Intézet - munkatársai tanulmányozták. Tapasztalatainkkal továbbra is készsággel állunk az érdeklődők rendelkezésére.

Lányi Zsoltné

